

В цьому плані однією з найстаріших і найсправедливіших вважається система оподаткування доходів населення Великобританії, яка враховує чи не всі потреби й особливості кожного конкретного платника, а реформа 1973 року провела уніфікацію прибуткового податку, який набув вигляду єдиної системи.

Загалом податок з доходів фізичних осіб у Великобританії стягується не з сукупного доходу, а по частинах, які називаються шедулами. Так, шедула А об'єднує доходи від власності на землю, будівлі та подібні об'єкти; шедула В – доходи від лісових масивів, що використовуються в комерційних цілях (за умови, що вони не оподатковуються шедулою D); до шедули С входять доходи від окремих державних цінних паперів, цінних паперів іноземних країн, що випускаються в Великобританії, та відсотки за якими виплачуються в Англії; у шедулі D поєднано прибутки від виробничої комерційної діяльності (в торгівлі, промисловості, сільського господарства, транспорту), доходи осіб вільних професій, доходи від цінних паперів, що не обкладаються податком по шедулі С, доходи, отримані у вигляді відсотків по позиках та доходи, одержані за кордоном і переведені в Великобританію; шедула Е характеризується трудовими доходами, заробітною платою й пенсіями; шедулою F оподатковуються дивіденди й інші доходи компаній, що розподіляються. Для визначення суми, що підлягає оподаткуванню прибутковим податком, з фактично одержаної суми доходів вираховуються податкові пільги, яка для кожного громадянина визначається як особиста знижка і становить з 6 квітня 2012 року 8105 ф. ст. в рік (своєрідний неоподатковуваний мінімум) [1].

Система оподаткування доходів населення США, як і Британська модель, характеризується

прогресивною шкалою оподаткування. Однак існує одна суттєва особливість: податок на доходи фізичних осіб сплачується з доходів, отриманих у будь-якій країні світу, всіма громадянами США, в тому числі тими, які не проживають на території країни. Більш того, якщо особа відмовляється від громадянства, то ще 10 років після цього залишається платником прибуткового податку до бюджету США [2; 3].

Система оподаткування доходів населення Японії також багаторівнева та має дуже розгалужену базу оподаткування.

Для цілей оподаткування, особи, які проживають в Японії, поділяються на три категорії: нерезиденти – особи, що проживають на території країни менше одного року і не мають своєї основної бази (вони платять податки лише з доходів, отриманих в Японії); непостійні резиденти – особи, які проживають в Японії менше п'яти років, але не мають наміру проживати в країні на постійній основі (платять податок на всі доходи, крім одержаних з-за кордону); постійні резиденти – особи, які або проживали в країні понад 5 років, або мають намір залишитися в Японії назавжди (сплачують податок з усіх доходів як з Японії, так і із-за кордону) [4].

Прибутковий податок функціонує в Японії на підставі поєднання системи самооцінки, тобто платник самостійно визначає суму податку на самого себе шляхом подання податкової декларації, та системи прибуткового податку, який обраховується з заробітної плати роботодавцем.

Розглянутий зарубіжний досвід спонукає до оптимізації чинного механізму вітчизняної системи оподаткування доходів фізичних осіб, зокрема, потребує перегляду як безпосередній підхід до визначення бази оподаткування, так і до ставок податку і пільг, які можуть і повинні бути застосовані до платника.

Література

1. Краткий обзор системы налогообложения Великобритании. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kac.com.ua/foreignlaws/gb1.htm>.
2. МакМехан Г. Налоги в США. [Електронний ресурс] / Г. МакМехан. — Режим доступу: <http://www.rususa.com/money/personalfinance.asp-topic-ustaxes-lang-rus>
3. Налоги в США. [Електронний ресурс] // Русская Германия. – 2012. – № 8. – Режим доступу: http://www.rg-rg.de/index.php?option=com_rg&task=item&id=5725.
4. Артемова И. В. Практика налогообложения физических лиц в развитых странах / И. В. Артемова // Клуб главных бухгалтеров. – 2011. – № 11; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.top-personal.ru/kgbmagazineissue>.

УДК 336.143:351:36

СОЦІАЛЬНА СПРЯМОВАНІСТЬ БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Когут Я.С.– ст. 5 курсу, гр. ФУДвм – 51

Науковий керівник – к.е.н., доцент Штефан Л.Б.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки

Проблематика розвитку соціальної сфери надзвичайно актуалізується в умовах економічної кризи та необхідності спрямування значних коштів на соціальні цілі з метою підтримки належного рівня життя населення та недопущення зниження соціальних стандартів у суспільстві. Саме в кризових умовах обмеженості бюджетних ресурсів зростає значення підвищення ефективності їх використання, і саме цей період є найбільш своєчасним для реалізації структурних реформ у соціальній політиці держави.

Це зумовлює актуальність наукових досліджень бюджетного забезпечення розвитку окремих складових соціальної сфери, оцінки ефективності соціальних видатків з огляду на реальні показники соціально-економічного розвитку та майбутніх перспектив розвитку соціальної сфери.

Сповільнення темпів економічного зростання, скорочення виробництва та зростання безробіття створюють загрозу формуванню дохідної частини бюджетів усіх рівнів і фондів соціального

страхування, обмежуючи можливості фінансування соціальних програм. Тому проблема підвищення ефективності соціальних видатків держави та визначення пріоритетів розвитку соціальної сфери набуває особливого значення.

Питання формування соціально-орієнтованої економіки та фінансування соціальної сфери впродовж тривалого часу привертають увагу провідних науковців світу. Серед вітчизняних економістів різні аспекти розвитку соціальної сфери та її окремих складових досліджувались у роботах В. Гейця [1], О. Грішної [2], Г. Герасименко [3], М. Карліна [4], Е. Лібанової [5], О. Макарової [6], В. Новікова [7], Л. Черенко [8] та багатьох інших науковців.

Ефективність соціальної політики та рівень соціального захисту населення безпосередньо залежать від оптимального фінансового забезпечення, що являє собою інструмент розподілу та перерозподілу виробленого в суспільстві національного продукту. Сучасні механізми фінансування соціальних видатків базуються на низці джерел, серед яких: бюджетні асигнування, кошти юридичних і фізичних осіб, ресурси страхових фондів, сформовані за рахунок страхових відрахувань застрахованих осіб і роботодавців, донорські кошти (спонсорство, благодійні організації та фонди, міжнародні донорські установи), кредитування. Однак реалізація ринкових реформ в Україні не супроводжувалася значною диверсифікацією джерел

фінансування соціальних програм і політик, відповідно бюджетне фінансування залишається основним джерелом забезпечення соціальної сфери.

Попри значний обсяг соціальних видатків бюджету та позабюджетних фондів, соціальні потреби найбільш вразливих категорій населення не задовольняються достатньою мірою, якість соціальних послуг в Україні досі залишається відносно низькою, а кінцевий розмір соціальних виплат, що надходять до одержувачів, не убезпечує їх від ризиків бідності та соціального виключення. Серед причин низької ефективності соціальних видатків – недосконалість та непрозора система фінансового забезпечення соціальної сфери, що породжує розпорошення фінансових ресурсів і створює передумови для їх нецільового використання; дублювання функцій управління галузями між різними міністерствами та розірваність управління на різних рівнях влади; непрозорість формування міжбюджетних відносин через відсутність нормативів фінансової забезпеченості по відповідних галузях, або вартісних стандартів надання соціальних послуг [7, с. 127]; повільне і непослідовне втілення програмно-цільового методу в бюджетному процесі; недостатній рівень упровадження інноваційних інструментів фінансового забезпечення розвитку соціальної сфери; фактична відсутність ефективного контролю, аудиту та системи оцінки діяльності установ соціальної сфери та ефективності витрачання видатків на їх утримання [3, с. 60].

Література

1. Геєць В. М. Социогуманитарные составляющие перспектив перехода к социально ориентированной экономике в Украине / В. М. Геєць // Экономика Украины. – 2000. – № 1. – С. 4-11.
2. Грішнова О. А. Людський капітал : формування в системі освіти і професійної підготовки / О. А. Грішнова. – К. : Знання ЮКОО, 2001. – 136 с.
3. Герасименко Г. В. Регіональні особливості реалізації соціальних функцій місцевих бюджетів в Україні / Г. В. Герасименко // Демографія та соціальна економіка. – 2012. – № 2. – С. 53-62.
4. Карлін М. І. Бюджетна система України : навч. посіб. / М. І. Карлін. – К.: Знання, 2008. – 428 с. – (Серія «Вища освіта XXI століття»).
5. Лібанова Е. М. Стратегічні пріоритети соціальної політики України на початку XXI століття / Е. М. Лібанова // Демографія та соціальна економіка. – 2008. – № 1. – С. 9-22.
6. Макарова О. В. Демографічна політика: сучасні реалії та перспективи / О. В. Макарова // Демографія та соціальна економіка. – 2007. – № 1. – С. 3-11.
7. Новиков В. Н. Совершенствование финансирования социальной инфраструктуры на основе новых бюджетных технологий / В. Н. Новиков // Демографія та соціальна економіка. – 2014. – № 1 (21). – С. 121-132.
8. Черенко Л. М. Оцінка впливу державної соціальної підтримки на нерівність та бідність населення / Л. М. Черенко // Демографія та соціальна економіка. – 2011. – № 2. – С. 16.

УДК 336.221.4

РОЛЬ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Прокопович А. – ст. 4 курсу, гр. Фвн – 42

Науковий керівник – к.е.н., доцент Мацедонська Н.В.

Вінницький навчально – науковий інститут економіки THEU

Одним з головних завдань будь-якої демократичної держави в умовах сьогодення є забезпечення соціальної безпеки національної економіки. Не винятком тут є і Україна, для якої це завдання набуває ключового значення у зв'язку з переходом на європейські стандарти.

На практиці забезпечення соціальної безпеки національної економіки в будь-якій країні реалізується за допомогою спеціальної системи, яка включає в себе

відповідальні за цю функцію органи державної влади, відповідну нормативну базу, об'єкти впливу (суспільно-економічні та політичні відносини, економічна діяльність держави і населення, тощо) та фактори зовнішнього і внутрішнього середовища, які супроводжують її безпосереднє функціонування.

Сутність економічної безпеки будь-якої системи визначається її здатністю та можливістю протистояти загрозам і небезпекам, що перешкоджають виконанню